

Arvioinnilla kohti vaikuttavaa museotoimintaa

Työryhmän kokous 28.10. klo 10.00 -16.00 Kulttuuritalo

Paikalla:

Carina Jaatinen

Kalle Kallio

Eija Liukkonen

Riitta Ojanperä

Tapani Sainio

Timo Simanainen

Eeva Teräsvirta (pj)

Petri Uusikylä

1. Werstaan kommentit arviointimallin testauksesta

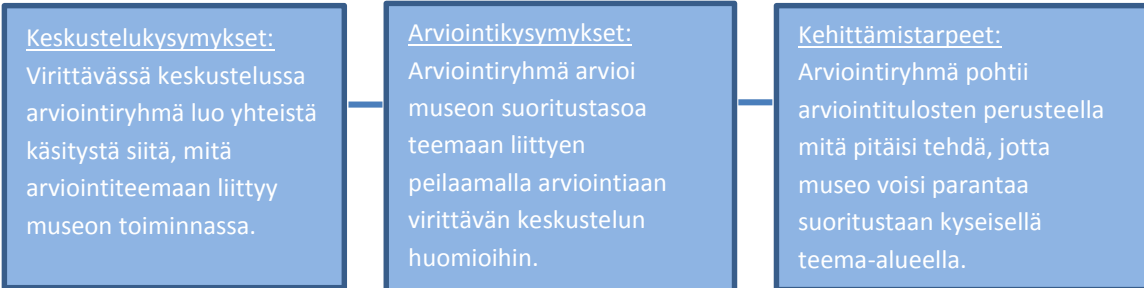
Werstaalla testattiin arviointimallia 22.9. Werstaan henkilökunta jakaantui kolmeen ryhmään joista kukin ryhmä kävi läpi kaksi mallin kehittämisaluetta. Paikalla tilannetta tarkkailemassa oli myös Eeva, joka totesi että arvioinnin seuraaminen oli erittäin hyödyllinen kokemus. Testauksen huomioita:

- Testaajat totesivat että mallin uusi sisältö toimii arvioinnissa paremmin kuin vanha ja teemat olivat oikeita.
- Jonkin verran käytiin ”mitäköhän tällä kysymyksellä tarkoitetaan” -keskusteluita ja pitkien kysymysten kohdalla tuli välillä tulkintaongelmia.
- Malliin toivottiin sanastoa.
- Arvioitaessa käytiin paljon hyviä keskusteluita, mutta toisaalta suuri osa keskusteluista jäi pyörimään ehkä liian tiukasti arviointikysymysten ympärille, eikä silloin laajempaa keskustelua ja analyysiä teemasta syntynyt.
- Mallin tulisi antaa enemmän tukea kokonaiskeskustelun laatuun.

Pohdittiin onko se, ettei laajempaa keskustelua museon tavoitteista ja toimintatavoista arviointikysymysten avulla ehkä riittävästi syntynyt, mallin sisältöön liittyvä ongelma vai prosessikysymys. Päädyttiin siihen, että kunkin teeman alkuun tarvitaan muutama virittävä kysymys, joilla museon arviointiryhmä luo keskustelemalla yhteistä käsitystä arvioitavasta asiasta. Huomioita voidaan kirjata. Vasta keskustelukysymysten jälkeen siirrytään arviointikysymyksiin ja arviointiin. Tämä kuitenkin edellyttää että arviointikysymyksiä karsitaan. Muuten proseduurista tulee liian raskas.

Toisena ratkaisuna päädyttiin ehdottamaan että tarjotaan museoille mahdollisuutta lähettää museon arviointiyhteyshenkilö arvioinnin fasilitointikoulutukseen, jonka jälkeen tämä henkilö voisi tukea museon arviointi- ja kehittämisprosessia laadullisesti.

Pohdittiin myös, että kokonaiskäsikirjoitus arvioinnin ja kehittämisen mallille puuttuu vielä. Tärkeää on painottaa vaiheet oikein jotta mallin kaari kantaa keittämiseen asti. Tärkeää on myös panostaa museon arviointitulosten analyysiin, jotta niistä oikeasti saadaan kaikki mahdollinen irti.

Pohdittiin pitäisikö tulevan museopoliittisen ohjelman näkyä vahvemmin arviointimallissa. Todettiin, että ainakin tällä hetkellä vaikuttaa siltä että poliittinen ohjelma liikkuu enemmän alan rakenteiden ja rahoituksen tasolla, eikä niinkään ota kantaa arviointimallissa käsiteltäviin suuntiin.

2. Arvioinnin menestystekijät, prosessi ja arviointitiedon koonti

Palautettiin mieliin ja keskusteltiin Carina ja Petrin alustuksen pohjalta arviointimalli-palvelun keskeisiä kysymyksistä: kuka on asiakas, mitä ollaan ”myymässä”, mikä on asiakkaan tarve, mikä ratkaisee ”ostopäätöksen”, mikä on mallin ensisijainen käyttötarkoitus ja -tavoite. Lisäksi keskusteltiin arvioinnin tuottaman tiedon selkeästä esittämisestä ja visualisoinnista.

Tärkeää että tulokset ovat nopeasti käytettävissä selkeästi visualisoituna jatkokeskustelua ja kehittämiskohteiden tunnistamista varten.

Pohdittiin onko museon kannalta järkevää että yksittäiset henkilöt vastaavat arviointikysymyksiin. Kyseessä on silloin enemmän tyytyväisyyskysely, jonka tulosten pohjalta keskustellaan. Minkä tasoista tietoa halutaan? Olisiko kuitenkin pääpaino yhteisissä keskusteluissa ja yhteisen käsityksen luomisessa. Todettiin, että mallilla tulee olemaan monia käyttötapoja ja se halutaankin mahdollistaa. Toisaalta on myös oltava jonkinlainen mietitty prosessi, jota suunnittelussa ja ohjeistuksessa noudatetaan.

Vanhassa mallissa oli ongelmana, että monissa museoissa tehtiin raskas arviointiprosessi, jonka jälkeen ei paukkuja riittänyt enää kehittämiseen. Miten tällä uudella mallilla voidaan tukea myös kehittämiskohteiden löytymistä ja niiden valintaa sekä kehittämisprosessien käynnistämistä. Oltiin yhtä mieltä siitä että uusi malli ei ole vain arviointimalli vaan että siitä tulee arviointi- ja kehittämismalli.

Päätettiin että tärkeyskertoimesta luovutaan kokonaan. Sen käyttö tuntui edelleen Werstaan testauksessa vaikealta. Tärkeyden arviointi tapahtuu uudessa mallissa jo arviointiosa-alueiden valinnan kautta. Myöskään vertailutieto muihin museoihin jäänee mallista pois. Museoilla on hyvin erilainen tapa käyttää asteikkoa 1-5 (toiset käyttävät absoluuttisena asteikkona, toiset suhteellisena), eikä vertailu näin anna tietoa, josta voitaisiin vetää selkeitä johtopäätöksiä.

Sovittiin että jatkossa puhutaan arviointimallin kuudesta arviointialueesta nimellä kehittämisalueet ja kehittämisalueiden osa-alueista nimellä teemat.

3. Keskustelua arviointiverkkosivuun ja -sovellukseen liittyvistä tarpeista

Museovirasto on käynnistänyt FloApps:n kanssa selvityksen vanhan arviointisovelluksen pohjana olevan Lime Survey:n soveltuvuudesta uuden arviointisovelluksen pohjaksi. Keskusteltiin Tapio Nurmisen ja Ilkka Jokipiin alustuksen pohjalta tarpeista ja ideoista verkkosovelluksen kehittämiseksi

Keskusteltiin:

- tarvitaanko rinnakkaisia kyselyitä, niin että yksittäiset henkilöt tai pienemmät arviointiryhmät voivat samaan aikaan tehdä samaa arviointialuetta.
- tarvitaanko tällöin yhdelle museolle useampia käyttäjätunnuksia
- tarvitaanko vastauksiin yhdistää vastaajan / vastaajaryhmän statustieto

Ajatuksena on että arviointimallille tehdään verkkosivu jossa kaikki tieto, materiaalit ja aineistot ovat vapaasti ilman kirjautumista kaikkien nähtävissä ja tutkittavissa. Vasta kun jokin museo haluaa ryhtyä ”virallisesti” tekemään arviointia ja tallentamaan vastauksiaan sen täytyy kirjautua. Vaikka sovellukseen luotaisiin mahdollisuus rinnakkaisten kyselyiden tekemiseen, ei yksi museo saa kuin yhden tunnuksen. Käyttäjähallinnasta ei saa tulla liian raskasta, eikä se muutenkaan olisi kovin ketterää.

Jos museolla on mahdollisuus tehdä useampia rinnakkaisia kyselyitä yhdestä teemasta, täytyy olla mahdollisuus merkitä yksi vastaus lopulliseksi. Jos rinnakkaisiin vastauksiin yhdistetään statustieto (esim. johto/henkilöstö tai johtoryhmä, peda, kokoelmat, näyttelyt) voisi vastauksia yhdistellä statustietojen avulla ja ottaa niistä koosteita ja vertailla. Vastauksista voisi saada näin hajontakuviota, joista näkisi minkä kysymysten osalta arvioinnissa on eniten erimielisyyttä ja mistä taas ollaan eniten samaa mieltä. Rinnakkaiset kyselyt sekä tietojen yhdisteleminen statustietojen avulla tekisi kuitenkin käyttöliittymästä raskaan ja käyttäjien erilaiset tiedontarpeet voitaisiin täyttää myös viemällä data exceliin. Excel vaatii kuitenkin analysoijalta käsityötä.

Tärkeää on että järjestelmä kerää dataa ja museo voi nopeasti saada siitä yhteenvetoja käyttöönsä mahdollisimman havainnollisesti visualisointien avulla. Lisäksi museon tulee voida ottaa vastauksistaan raportti sekä viedä data exceliin. Tärkeää on myös että museo pääsee näkemään aiemmat arviointivastauksensa.

Numeerisen arvioinnin lisäksi sähköisessä sovelluksessa täytyy olla riittävästi mahdollisuuksia kirjata ylös keskusteluissa syntyviä huomioita, jotta ne saadaan mukaan arvioinnin perusteluiksi ja kehittämiskohteiden valintaan.

Todettiin, että etusivun tulisi mielellään sisältää aika vähän informaatiota, jotta aloitus olisi mahdollisimman selkeä. Graafisen suunnittelun pitäisi tukea paitsi kyselyssä liikkumista myös sitä, että museon pitäisi tehdä valintoja osa-alueissa. Orientoitumisen ja kokonaiskäsitteilyksen kannalta auttaisi jos museo näkisi koko ajan ruudulla mihin osioihin se on jo vastannut.

4. **Arviointityöpaja 11.11. ja seuraava kokous**

Suunniteltiin 11.11. pidettävän arviointimallityöpajan sisältöä. Keskusteltiin avauspuheenvuorojen sisällöistä sekä työpajakysymyksistä. Sovittiin että valitaan arviointityöryhmästä kuusi fasilitaattoria, joista kukin keskusteluttaa yhtä arviointimallin kehittämisalueista. Eeva lähettää fasilitaattoreille tarkemman ohjeistuksen lähempänä työpajapäivää.

16.11. Arviointimallia testataan Turun taidemuseossa. Eeva ja Eija lähtevät sinne esittelemään mallia ja seuraamaan testausta.

Seuraava kokous pidetään 18.11. klo 10-14 jossa jatketaan itsearviointimallin työstöä työpajan ja Turun testauksen tulosten pohjalta.